

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quoquis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. VI. Dux infans, in cunis exercitum regit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

in hac verba illum est allocutus: Age mi Bajafites, si A
ego in tua fin potestate, uti tu jam in mea, quæso te
quid ageres? dic verè & liberè. Fecit Bajafites, & fe-
roci elatique animo liberrimè subjiciens, Equidem
te, inquit, si Numen victoriam annuisset, in ferream
caveam inclusum circumduxissim ostentui & irrisui
omnibus. Accipio sententiam, inquit Temir, vel à te
judice, nec aliam quam tu in teipsum pronuntio, at-
que sic ago. Et ad suos, Audite vos, inquit, mox huc
terream caveam fere pro tam pretiosâ avi, includen-
da est, ne avolet. Fecit, & infelice sic inclusit. Trien-
num ferè ita vixit miser Bajafites, & cùm desperatâ
liberatione audivisset in Tartaros se abducendū, ca-
put validis iteratisque ierbibus ferreae caveæ incusit,
& exturbavit indignantem animam. Miserationem
ea res habuit & lacrymas, quod tam generosus san-
guis tam turpi cavea clausus, atque per eam etiam
sparsus fuisset.

Quid facimus mortales, hominem in caveam, quæ
feris convenienter, conclusum gemimus. Deum in vil-
lissimum gurgitum infra feras ab hominibus detrusum
videmus, pec sentimus: ubi sensus, ubi lachrymæ? an
expectandum, ut nobis bestiæ pietatem præeant, &
homines doceant, quid humanum sit? revera docent,
& utinam discant vel ab his saltē Magistri inhu-
mani homines! De Lazari canibus, qui misericordiæ
professores egerunt, h̄c plura non distero. Illud vero
tacendum non est, quod Dei Filium in hunc stabu-
li carcerem à Patre missum eximiè representat.

§. IV. De Leone Basiliī Imperatoris filio captivo.

Basilius Macedo Imperator filium habuit, cui Leo
B nomen, obdientem & innocens vita juvenem.
Sed nemo satis innocens est invidiae, que & hunc
Cæsar filium in grave odium vocavit apud patrem,
sed ob aliena, non sua criminis. Pater reum, uti putabat, filiū dat in vincula. It Leo, uti in ceteris, ita & in
hoc parenti suo parens. Dum est in carcere, innocen-
tiā suam cogitat, gemit frequenter, suspirat crebro, nonnumquam etiam plorat. Audit hæc omnia non
procul in cavea suspensus ploratus, audit suo tem-
pore feliciter recordatur. Interca Basilius Imperator
in patriciū cuiusdam ad convivium vocatur, & ve-
nit. Adsum & aliū non exiguo numero Imperatori familiares. Dum convivium hilaritatem suam explicat,
& è taciturnis loquaces reddit convivas, p̄fittatus ille, qui Domini facunda voluptas ad hilarundos con-
vivas aderat, etiam sibi, dum facerent alii, garrien-
dum censet:

Incipit: affatus etiam, meditatique verba

Reddit.

Inter alia sape ingeminat: Leo, Leo, Leo. Obscurant
convivæ, & Leonis in carcere jacentes recordantur.
Et, ô Imperator, exclamat florum unus ubi Leo est?
revera h̄c avis nobis prudenter. Nos h̄c inter epulas
& pocula letitiā disfluimus, Leo tuus filius in vinculis
merore tabescit. Si licet, magne Imperator, rogamus,
libera. Redit h̄c patri patri sensus; imperat ergo
vinculis exolvi, & ornari ueste ac dignitate pristinā.

Fecit hoc idem hodie, si cogitamus, cælestis Pater.
Filium suum, quem verè Leonem, & Leonem de tri-
bu Iuda vocamus; hunc, inquam, suum filium, non ob-
sua, sed ob aliena & nostra scelerā, in hunc stabuli
carcerem conjectit, in quo ille non suspiravit tantum,
sed & lacrymavit. Oblita illius videbatur ipsa cælestis aula. Sed ecce binæ pecudes, inter quas hic cap-
tivus jacuit, voce gestuque, quo potuerunt, Devs, Devs,
Devs, quasi clamaverunt. Nec continuuerunt se se
beati Genii, qui toto celo effusi Leonem hunc Dei
Filium esse, suis cantibus affirmarent. Agnoscisne
homo, hominum magistras pecudes.

§. V. Sapiens vieti Gilimiris factum.
L Vbet hic Gilimeris Vandorum Regis factū at-
texere. Fuit hic Gilimer bellis & victoriis diu cla-
rus, tandem à Belisario Iustiniani Imperatoris duce,
pæne omnibus fortunis eversus est. Acie igitur vietiū
in Numidia excellum montem confugit, sed & illic
obsidione pressus, & quasi in carcere copactus mi-
lit ad ducem Pharam atque sibi panem spongiam, & ci-
tharam mitti rogavit. Panem quidem fedandæ fami,
spongiam sedandis lacrymis, citharam pacando dolori.
Dedit illa Phara, & mox sese dedidit Gilimer, qui
ad Belisariū deductus nil nisi risit. Desipere euā putab-
ant homines, sed vera hoc fuit sapientia, quā ille
humana omnia ut incerta, hincūmque caduca ridebat.
Cūmq; pes trium phalem pompam Byzantii ad
Iustinianum Imperatorem & Theodoram conjugem
in sublimi solio fidentes adducere, hoc solum ef-
fatus est: Vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Depictū
videtur in Gilimere totum humanum genus. An non
obsidemur ab acherontico duce, summo inferoru-
monarchā? an non passim multa hominum millia in
flammæs carcere detrudebat? Misertus est Deus,
& quæ ipsius bonitas fuit, non regatus huī malo suc-
currat, misitque obfīs panem, spongiam, citharam.
Panem quidem illum, qui in Bethlehemiticā specu
propinquit, Christus Servator noster. Et recte quidē
Bethleheimū Panis domum interpretantur. Sed &
spongia cum hoc pane est, Presepē foēo & panniculis
instratū, quibus siccenuit humentes oculos. Sed
neque cithara deest, cantantes in aere. & omnem ci-
thare harmoniam superantes celestes. Superest, ut &
Gilimerem sequam̄, & heroicā voce clamemus: Va-
nitas vanitatum, & omnia vanitas. Sed num sic quiescen-
dum? neque illum ducem, qui nos tam gravi obsi-
dione pressit, arma movenda sunt, inq; verò sunt, &
quidem hoc ipso Principe & belli duce, qui hodie in
cunarum ergastulo lineis virculis nexus lacrymatur.
Tu infantem, dicat aliquis, militia præfici, & puel-
lum in cunis vagientem exercitus ductorem consti-
tuīs? Que dixi, non excusabo. Sed audi, præser-
tim, qui negas ab infante regi posse exercitum.

§. VI. Dux infans in cunis exercitum regit.

A Nno à salute millesimo centesimo supra qua^z Lippis Lovan-
dragecum quartum Godefridus tertius Dux mihi, l. 2. c. 5.
erat Brabantia, sed qui in primā infantia, & ordi-
nit̄ vite annū nondum esset egredius. Accedit ea
res veteri, in hostem, & spes animolque ingentes ad-
didit Bertuortium genti, cum quā infantis illius pa-
tri avōque bellum fuerat, & septemdecim iusta præ-
lia. Hostes itaque grandes copias in aciem educunt,
& gentem sine duce vel cum duce infante facile op-
primentam censem. Lovanienses, quorum res tum
potissimum agebatur, ante omnia novum Principem,
quāmy is infantem, in paterno scio locant, & fidem ei
popularium obstringunt: quo facto accingunt se ad
bellum, in propinquo castra metantur. & cùm ho-
stis etiam per fetiales de agnoscendo Principe moni-
tus ferociter reclamaret, in sequentem diem pu-
gnam denuntiant. Sed quis pugna dux & moder-
tor? ille ipse infans. At quomodo in acie stetit, qui
adhuc in cunis jacuit, aut quomodo militem hor-
tari potuit, qui necedum loqui? Hortanus est, & ef-
ficacius quā illus oratorum, sed hoc modo. Con-
silia fuit generosi viri, puerum illum illuc defer-
ri, & animandas militibus ostentari, quod sanè fa-
ctum est. Nam infans in cunis allatus, & ad salicem
arborem suspensus est. Neque illa concio hoc aspectu
miserabilis infantis potuit esse facundior. Conjectit
huc universus miles oculos, manu qui potuerunt, te-
tigerunt; omnes ut Numen suum Principem vene-

rati inflammati animis in hostem iverunt. Magna pugna, magna cædes fuit, & pro omnibus ducibus dux infans. Et cum certantum animi ceciderunt, vagitus pueri erexit; cum non pauci fugere coeperunt, infans aspectus coercit; cum hostes nimis invaderunt, muta haec exhortatio repressit. Denique qui pro infante pugnarunt, vi vicerunt, ex hostibus plerosque omnes duces ceperunt, aut ceciderunt, atque reliqua vulgi cæde sic purpuraverunt fluvium Zenanum, ut eo die fluxent cruentus. Ergone tantum potuit infans, in quo solus ducum sanguis tam multo sanguine defensus est; Ergone tantum potuerunt aspecte in pugnâ cunz: Aspice, o alias cunas, alium ostendo puerum. En Deum, sed infantem; en infantem, sed militiam nostram ducem. Ad pugnam nascimur, quicunque nascimur ad vitam, & vivere non vult, qui non vult pugnare. Nemo ergo pedem referat, nemo trepidet: Dux noster schema quidem gerit infantem, sed gigantes sternit: plorat in tabulo, at in celo tonat: dormit in sinu Virginis, at pro omnibus pervigilat: in vinculis suspirat, at servos omnes in libertatem vendicat. Audite servi, audite quicunque non vere liberi, cum Seneca magnâ voce clam: Non potest gratis constare libertas. Hanc si magno aestimas, omnia parvo sunt aestimanda.

§. VII. Bernardi Clavellensis eximius
in hunc Ducem affectus.

REvera noster hic Infans divinus, exercituum est Dominus, cui decies millies centena millia ad omnem natum parent. Hic ille est, ad beati Fulgentii phrasin, qui porratur ut parvulus, adoratur ut Deus; parvulus in praesepio, immensus in celo, vilis in pannis, pretiosus in stellis; pauper & dives, humili & sublimis; Rex Iudæorum, sed idem Creator & Dominus Angelorum. Archelaus Herodis filius natus est in palatio, Christus in tabulo; Archelaus natus, in lecto est C positus; Christus in praesepio reclinus; & tamen ille contemnit, iste queritur; ille vix nominatur, iste inventus adoratur.

Bernardus Clavellensis etiamnum puer gravi capituli dolore dejectus fuerat in lectum. Mox adfuit anus, qua incantationibus & carminibus dolorem pellerè professa est. Vbi hoc agi sensit nobilissimus puer, acerbè indignatus præcantatricē mulierculam & voce & manu à se rejecit. Nec defuit auxiliatrix ē celo dextera. Nam continuo dolor remisit, adolescentulus est lecto abiit. Et opportune aderat nox Nascentis Christi, quam nemo non pervigilio veneratur. Bernardus dum sedet, & horam divini officii operitur; in somnum solvit. Hic illi cœlestis puer veluti recente natus spectandum se obtulit in quiete. Persuasum semper habuit Bernardus eam fuisse horam, quā Christus Lux orbis in lucem est editus. Hinc in Bernardo ingens semper & suavissimus affectus arsit in istud Christi Nati arcana. Hinc nobilissimum illud scriptum tam ordine, quam dignitate inter cetera fere primum, quo missi ad Virginem Salvatoris Angeli, & partus divini mysterium eruditæ ac eleganter eduerunt. Et quicunque de Nasciente Christo loquendū, quod facile curiosus lector observaverit, Bernardo ad eam dictiōnem sensus profundior, affectus calentior, sermo fluit copiosior. Verbum infans & mutum facit disertos.

C A P U T VIII.

Poëma natalitium.

Hic interjungo, mi Lector, industriae tuæ recreandæ (idem facturus sum infra) ad legendi tedium numeris & modulis mulcendum. Eode cantu

A surgentis & in cælum redeuntis Christi gloriam seu gloriæ causam prosequemur. Nunc ergo carmen natalitium inter opiones, ruri, pennâ faciliter minime operosa natum voce præco. Si lubet, mitte triores curas, & accine.

INFANTIS DEI DIVINITAS ASSERTA,
ET DEFLETA STAEVLI INCOMMODA.

I.

Infantis aedes Numinis;
Infans poëta, cunas
Ineruditus carminis
Choragio movere.
Apollinis facundia
Ipsius obticebit.
Triplex filer, tu perfica
Frontem fidei que tenta.

II.

Quid ala stridat Pegasi,
Si plaudat Angelorum?
Ludunt Choraulæ Calices
Divinore Musæ,
Carménque pangunt dulcius,
Et dignius Chorago.
Argutias Luscinia
Care, Cicada, turves.

III.

Remitto chordas; impetum
Castigo prurientem.
Relego sub Parnassides
Mulan lateueri umbras.
Fons unguis succatus est,
Cessa, Thalia, cessa.
Laudas silendo plenius,
Et eloquent tacendo.

IV.

Sed' en puerus aureo
Vi osculo renider,
Et hastantem pergere
Hortatur ultrò vatem;
Mugire si fas bobus est,
Rugire fas asello,
Adhinnentis Pegasi
Quo jure jura dannem?

V.

Resumo chordas; imperum,
Quem prefforam, relaxo.
Redire Misas impero,
Et explicare monstra.
Quibus scatent Berthlemitici
Tugurii ruina.

Nec Bactra facunda sunt,
Nec Indus, aut Canopus.

VI.

En mutus iste Pufio
Fletu modo disertus,
Verbo creavit aethera,
Solum salamque verbo.
Tantilla iste Pufio,
Quem metaris ulna,
Hic implet orbem; quantus est,
Et sustinet ruentem.

VII.

Quam pond' cernis, Mater est,
Et est pudore salvo.
Enititur, nec ingemis,
Matremque damnat Eram,
Cujus flatura noxia
Lex ista sit doloris:
Cui debeant purpurea
Vestigia hoc laboris.

VIII